

Cepljenje proti gripi v sezoni 2023/24

Gripa predstavlja veliko grožnjo za javno zdravje in ima velik vpliv na obolevnost in umrljivost. Bolezen pri mladih bolnikih brez kroničnih bolezni večinoma poteka kot nekajdnevno vročinsko stanje z respiratorno simptomatiko in bolečinami v mišicah in sklepih. Pri bolnikih s kroničnimi boleznimi, starejših bolnikih, majhnih otrocih, nosečnicah in osebah z izjemno povečano telesno težo pa bolezen lahko poteka s težjo klinično sliko s pogostimi zapleti in višjo smrtnostjo.

Najučinkoviteje se pred gripo zavarujemo z vsakoletnim cepljenjem, zato je cepljenje priporočljivo za vse, ki želijo sebe in svoje bližnje zaščititi pred boleznijo, čeprav je pri nekaterih skupinah (starejši, kronični bolniki, imunsko oslabljeni...) uspešnost cepljenja lahko nižja. Cepljenje proti gripi je še zlasti priporočljivo za kronične bolnike, starejše osebe, majhne otroke (od 6 mesecev do 2 let starosti), nosečnice ter za osebe z izjemno povečano telesno težo.

Cepljenje je posebej priporočljivo tudi za osebe, ki so pri svojem delu izpostavljene nevarnosti okužbe ali pri delu lahko prenesejo okužbo na druge osebe, še posebno to velja za zdravstvene delavce in sodelavce ter druge nujne službe.

V sezoni 2023/24 je na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) na voljo naslednje cepivo proti gripi:

- **INFLUVAC TETRA** (intramuskularno cepivo) – za cepljenje odraslih in otrok, starih 6 mesecev ali več

Sestava cepiva proti gripi za sezono 2023/24 vključuje 4 antigene virusov gripe, ki bodo po predvidevanjih SZO krožili v prihajajoči sezoni (antigeni podobni sevom:

A/Victoria/4897/2022 (H1N1) (pandemski sev), A/Darwin/9/2021 (H3N2), B/Austria/1359417/2021 (Victoria) in B/Phuket/3073/2013 (Yamagata)).

Navodila za uporabo cepiv in povzetki glavnih značilnosti zdravil (SmPC) so objavljeni na spletni strani <https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/cepiva-proti-posameznim-boleznim-gripa/>

V skladu z Navodili za izvajanje Programa cepljenja in zaščite z zdravili in Programom cepljenja za leto 2023 (<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/program-cepljenja-in-zascite-z-zdravili/>) je cepljenje proti sezonski gripi še posebej priporočljivo za vse osebe, ki imajo kronične bolezni obtočil, dihal, sečil, jeter, metabolne bolezni (sladkorna bolezen...), nekatere živčno-mišične in vezivne bolezni, maligna obolenja, nekatere bolezni krvi in krvotvornih organov, bolezni, ki slabijo imunski odziv, za otroke, ki so daljši čas zdravljeni s salicilati, za osebe stare 65 let in več, za otroke od 6 mesecev do 23 mesecev starosti, za

nosečnice ter za osebe z izjemno povečano telesno težo (ITM \geq 40, pri otrocih ITM \geq 95 percentil glede na starost in spol).

Cepljenje je priporočljivo tudi za vse druge osebe.

Cepljenje izvajajo izbrani osebni zdravniki, drugi zdravniki, cepljenje odraslih pa tudi območne enote NIJZ.

Cepljenje proti gripi je **brezplačno za vse osebe z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem.**

Priporočena shema cepljenja proti gripi s cepivom Influvac tetra:

Starost	Odmerek	Št. odmerkov	Način aplikacije
6 mesecev – 8 let	0,50 ml	2*	i.m.
\geq 9 let	0,50 ml	1	i.m.

*otroci mlajši od 9 let praviloma prejmejo dva odmerka cepiva s presledkom najmanj 4 tedne; en odmerek zadostuje pri otrocih, ki so bili že cepljeni vsaj z enim odmerkom cepiva proti gripi

Cepljenje proti gripi in cepljenje proti covid-19 se lahko opravi sočasno ali s kakršnimkoli presledkom, enako velja tudi za cepljenje proti gripi in cepljenje proti pnevmokoknim okužbam.

Kontraindikacije za cepljenje proti gripi

- dokazana težja alergijska reakcija (anafilaksija) na sestavine cepiva proti gripi;
- resen neželen učinek po predhodnem odmerku cepiva proti gripi;

Pri osebah z dokazano težjo alergijsko reakcijo (anafilaksijo) na jajca se cepljenje proti gripi opravi pod nadzorom zdravnika, ambulantno.

Pri zmerni ali resni akutni bolezni (s povišano telesno temperaturo ali brez) se cepljenje začasno odloži. Blaga bolezen (npr. prehlad) ni ovira za cepljenje.

Poročanje o cepljenju proti gripi

Podatke o opravljenih cepljenjih proti gripi so izvajalci dolžni posredovati v eRCO (Elektronski register cepljenih oseb). Več informacij:

<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/elektronski-register-cepljenih-oseb-in-nezelenih-ucinkov-po-cepljenju-erco/>

Cepljenje proti pnevmokoknim okužbam

Hkrati s cepljenjem proti gripi je pri starejših osebah in kroničnih bolnikih priporočljivo opraviti tudi cepljenje proti pnevmokoknim okužbam. Namen tega cepljenja je zaščititi starejše osebe in bolnike s kroničnimi obolenji in stanji, pri katerih obstaja večje tveganje za invazivni potek pnevmokokne okužbe (okužba krvi, sepsa, meningitis, pljučnica). Cepljenje za kronične bolnike in vse osebe stare 65 let in več s pnevmokoknim polisaharidnim cepivom se financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja. Več informacij na povezavi:

<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/navodila-in-priporocila-za-cepljenje/#cepljenje-proti-pnevmokoknim-okuzbam-za-odrasle-in-otroke>